

**BAZI VARLIKLARIN MİLLİ EKONOMİYE KAZANDIRILMASI
HAKKINDAKİ 5811 SAYILI KANUNA İLİŞKİN**

SORU VE CEVAPLAR

SORU 1) 22 Kasım 2008 tarihinde yürürlüğe giren 5811 sayılı Bazı Varlıkların Milli Ekonomiye Kazandırılması Hakkında Kanun'un amacı nedir?

CEVAP 1) - Gerçek veya tüzel kişilere ait olup;

Yurt dışında bulunan;

- Para,

- Döviz,

- Altın,

- Menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları

- Varlığı kanaat verici bir belgeyle ispat edilen taşınmazların

ekonomiye kazandırılması,

- Gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerince sahip olunan ve

Türkiye'de bulunan ancak 01 Ekim 2008 tarihi itibarıyla yasal defter kayıtlarında işletmelerin özkaynakları içinde yer almayan;

- Para,

- Döviz,

- Altın,

- Menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları

- Taşınmazların

sermaye olarak konulmak suretiyle işletmelerin sermaye yapılarının güçlendirilmesinin sağlanmasıdır.

SORU 2) 5811 sayılı Kanun kapsamındaki varlıklar nelerdir?

CEVAP 2) 5811 sayılı Kanunun 3'üncü maddesinin 1 ve 2'nci fıkra hükümlerine göre;

a) Para,

b) Döviz,

c) Altın,

d) Menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları ile

e) Varlığı kanaat verici bir belgeyle ispat edilen taşınmazlar

Kanunun geçici 1'inci maddesi hükmüne göre;

- Kanuni ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayan kurumlara ilişkin;
iştirak hisselerinin satışından doğan kazançlar,

- Kanuni ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayan kurumlardan elde edilen;
iştirak kazançları,

- Yurt dışında bulunan işyeri veya daimi temsilci aracılığıyla elde edilen;
ticari kazançlar.

- Kanuni ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayan kurumların tasfiyesinden doğan kazançlar.

SORU 3) 5811 sayılı Kanun kapsamına giren menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları nelerdir?

CEVAP 3 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nda tanımlanan menkul kıymet;
a) Ortaklık veya alacaklılık sağlayan,
b) Belli bir meblağı temsil eden,
c) Yatırım aracı olarak kullanılan,
d) Dönemsel gelir getiren,
e) Misli nitelikte,
f) Seri halinde çıkarılan,
g) İbareleri aynı olan ve şartları SPK'ca belirlenen kıymetli evraktır.

2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nda **diğer sermaye piyasası araçları** ise;

“Menkul kıymetler dışında kalan ve şartları Kurulca belirlenen evraktır. Şu kadar ki, nükut ile çek, poliçe, bono ile mevduat sertifikaları bundan müstesnadır.” şeklinde tanımlanmıştır. Buna göre;

- Hisse senetleri,
- Tahviller,
- Katılma intifa senetleri,
- Kâr ve zarar ortaklığı belgeleri,
- Banka bonoları ve banka garantili bonolar,
- Finansman bonoları,
- Kıymetli maden bonoları,
- Varlığa dayalı menkul kıymetler,
- Gayrimenkul sertifikaları,
- Yabancı sermaye piyasası araçları,
- İpotek teminatlı menkul kıymetler,
- İpoteğe dayalı menkul kıymetler

anılan Kanun kapsamına girmektedir.

SORU 4) 5811 sayılı Kanun kapsamına giren taşınmazlar nelerdir?

CEVAP 4) Türk Medeni Kanununda “Taşınmaz” olarak tanımlanan ve esas niteliği bakımından bir yerden başka bir yere taşınması mümkün olmayan, dolayısıyla yerinde sabit olan mallardır.

Türk Medeni Kanunu'nun 704'üncü maddesinde belirtilen taşınmazlar;

- a) Arazi,
- b) Tapu siciline ayrı sayfaya kaydedilen bağımsız ve sürekli haklar,
- c) Kat mülkiyeti kütüğüne kayıtlı bağımsız bölümler.

SORU 5) 5811 sayılı Kanun kapsamında 01 Ekim 2008 tarihi itibarıyla sahip olunan ve yurt dışında bulunan varlıklara ilişkin bildirim hangi banka veya aracı kurumlara yapılabilir?

CEVAP 5) Kanun kapsamındaki bildirimler;

- 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 3'üncü maddesinde tanımlanan bankalara veya
- 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'na göre kurulan aracı kurumlara yapılabilecektir.

SORU 6) 5811 sayılı Kanun kapsamında bildirimde bulunulacak veya beyan edilecek varlıkların ispatında kullanılacak kanaat verici belgeler nelerdir?

CEVAP 6)

1. Devlet tarafından veya devlet güvencesinde tutulan kayıt ve siciller:

- Tapu kayıtları ile diğer siciller, yasal yükümlülükler nedeniyle verilen beyannameler

2. Diğer kanaat verici belgeler:

-Bankalar ile bankerlerin yaptıkları işlemlerle ilgili kayıtlar ve düzenledikleri belgeler,

-Aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, sigorta şirketleri ve benzeri mali kurumların kayıtları ve düzenledikleri belgeler,

-Posta idaresi nezdindeki çek hesabı ve düzenlenen diğer belgeler,

-Noter gibi kurum ve kuruluşların düzenledikleri senetler ve sözleşmeler ile diğer kayıt ve belgeler,

-Defter tutan mükelleflerin kayıtları ile bu kayıtlarda yer alan ve VUK'un ikinci kitabının üçüncü kısmında belirtilen belgeler ile muadili belgeler,

-Şirketlerin ortaklık ve kooperatiflerin üyelik kayıtları

Bu belgeler ile ilgili olarak tasdik zorunluluğu yoktur.

-Bilgi değişiminde bulunulan yabancı ülkelerde yetkili makamlardan alınarak mahallindeki Türk elçilik ya da konsoloslukları, yoksa mahallindeki Türk menfaatini koruyan ülkenin aynı nitelikteki temsilcileri tarafından tasdik olunan belgeler

kanaat verici belge olarak kabul edilebilecektir.

SORU 7) 5811 sayılı Kanundan faydalanabilmek için, Kanun kapsamındaki yurt dışı varlıklara sahip olma açısından herhangi bir tarih sınırlaması var mıdır?

CEVAP 7) Anılan Kanun hükümlerinden faydalanılabilmesi için, gerçek veya tüzel kişilerin kapsamındaki yurt dışı varlıklara **01 Ekim 2008** tarihi itibarıyla sahip olması gerekmektedir.

SORU 8) Yurt dışında sahip olunan varlıklar dolayısıyla söz konusu Kanundan faydalanabilmek için vergi mükellefi olmak şart mıdır?

CEVAP 8) Hayır.

Gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerinin yanı sıra vergi mükellefi olmayan gerçek ve tüzel kişiler de, yurt dışında sahip oldukları ve 5811 sayılı Kanun kapsamında bulunan varlıkları dolayısıyla anılan **Kanun hükümlerinden faydalanabileceklerdir.**

SORU 9) Yurt içinde sahip olunan varlıklar dolayısıyla 5811 sayılı Kanun hükümlerinden faydalanabilmek için vergi mükellefi olmak şart mıdır?

CEVAP 9) Evet.

Anılan Kanunun 3'üncü maddesinin 2'nci fıkrası hükmü gereğince, yurt içinde sahip olunan varlıklar dolayısıyla, **yalnızca gelir veya kurumlar vergisi mükellefleri** Kanun hükümlerinden faydalanabilecektir.

SORU 10) Yurt dışında sahip olunan varlıklara ilişkin bankalara veya aracı kurumlara bildirim veya vergi dairelerine beyan süresinin son günü hangi tarihtir?

CEVAP 10) Yurt dışında sahip olunan varlıklara ilişkin bildirim ve beyan süresinin son günü, 22 Kasım 2008 tarihinden itibaren izleyen üçüncü ayın sonuna (**02 Mart 2009** Pazartesi akşamına) kadardır.

SORU 11) Türkiye’de ikametgâhı bulunmayanlar, yurt dışında sahip oldukları varlıklar için Türkiye’de hangi vergi dairesine beyanname verebileceklerdir?

CEVAP 11) Aşağıda belirtilen Vergi Dairelerinden herhangi birisine beyanmelerini verebilirler.

- İstanbul’da **Beyoğlu Vergi Dairesi Müdürlüğü**,
- Ankara’da **Başkent Vergi Dairesi Müdürlüğü**,
- İzmir’de **Konak Vergi Dairesi Müdürlüğü**.

SORU 12) Yurt dışı ve yurt içi varlıkların değeri üzerinden hangi oranda vergi ödenecektir?

CEVAP 12) Bildirim veya beyanda bulunulan **yurt dışı varlıkların** değerleri üzerinden % 2, **beyan edilen yurt içi varlıkların** değerleri üzerinden ise % 5 oranında vergi ödenecektir.

SORU 13) Vergi dairelerine beyan edilen varlıkların vergisi, hangi tarihe kadar ödenecektir?

CEVAP 13) Gerek **yurt dışında** gerekse **yurt içinde** sahip olunan ve vergi dairelerine beyan edilen varlıkların değerleri üzerinden tarh edilecek vergi, tarhiyatın yapıldığı ayı izleyen ayın sonuna kadar ödenecektir.

ÖRNEK : Mükellef (A) tarafından, bağlı bulunduğu Vergi Dairesine beyan edilen Kanun kapsamındaki varlıklarının değeri üzerinden 22 Aralık 2008 tarihinde tarhiyatı yapılarak hesaplanan vergi, tarhiyatın yapıldığı Aralık ayını izleyen Ocak ayının sonuna (31 Ocak 2009 tarihinin Cumartesi gününe denk gelmesi nedeniyle, 02 Şubat 2009 tarihine) kadar ödenecektir.

SORU 14) Yurt dışında sahip olunan varlıklara ilişkin beyanname elektronik ortamda verilebilir mi?

CEVAP 14) 340 sıra no.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde belirtilen usul ve esaslar doğrultusunda elektronik ortamda verilebilecektir.

Gelir veya kurumlar vergisi beyanmelerini **elektronik ortamda vermek zorunda olan mükellefler** ise, yurt dışında sahip oldukları varlıklara ilişkin beyanmelerini de elektronik ortamda vermek **zorundadırlar**.

SORU 15) Banka veya aracı kurumlara bildirim yapılması halinde, vergi dairelerine de ayrıca beyanda bulunulacak mıdır?

CEVAP 15) Hayır.

Banka veya aracı kurumlara 5811 sayılı Kanun kapsamında bildirimde bulunanların, bildirimde buldukları varlıklara ilişkin olarak ayrıca vergi dairelerine beyanda bulunmalarına gerek yoktur.

SORU 16) *Yurt dışında sahip olunan varlıklara ilişkin olarak gerçek veya tüzel kişilerce banka veya aracı kurumlara yapılacak bildirimlerin bizzat kendileri tarafından yapılması zorunlu mudur?*

CEVAP 16) Gerçek veya tüzel kişilerce yurt dışında sahip olunan varlıklara ilişkin olarak yapılacak söz konusu bildirimlerin, yetkili kılınmış vekilleri veya kanuni temsilcileri tarafından yapılabilmesi mümkündür.

SORU 17) *Banka veya aracı kurumlara bildirilen veya vergi dairelerine beyan edilen yurt dışında sahip olunan varlıklara ilişkin olarak, banka, aracı kurumlar veya vergi dairelerince herhangi bir belge istenilecek midir?*

CEVAP 17) Kanun kapsamında bildirilen varlıklara ilişkin olarak banka veya aracı kurumlar ile vergi daireleri tarafından herhangi bir belge istenmeyecektir.

Sadece taşınmazlara ilişkin bilgilerin doğruluğunun kontrol edilmesi amacıyla, söz konusu taşınmazlara yurt dışında sahip olduğuna ilişkin kanaat verici belgenin ibraz edilmesi yeterli olacaktır.

SORU 18) *Gerçek veya tüzel kişilerce 5811 sayılı Kanun Kapsamında beyan edilen varlıklara ilişkin kanaat verici belgelerin saklanması gerekli midir?*

CEVAP 18) Söz konusu kanaat verici belgelerin gerektiğinde vergi incelemesine yetkili olanlara ibraz edilmek üzere zamanaşımı süresince saklanması gerekmektedir.

SORU 19) *Yurt dışında sahip olunan ve banka veya aracı kurumlara bildirilen varlıklara ilişkin olarak bu kurumlarca varlıkların bildirim değeri üzerinden hesaplanan % 2 oranındaki vergi, banka veya aracı kurumlara ne zaman ödenecektir?*

CEVAP 19) Banka veya aracı kurumlara bildirim yapılan varlıklara ilişkin bildirim değeri üzerinden % 2 oranında hesaplanan tutarın, bildirim yapıldığı banka veya aracı kurumlara bildirim tarihi itibarıyla ödenmesi gerekmektedir.

Ödenmemesi halinde banka veya aracı kurumların söz konusu bildirim alma zorunluluğu yoktur.

[İlgili kurum ve kuruluşlar, gerçek ve tüzel kişilerin 5811 sayılı Kanunun "Uygulama Esasları" başlıklı 3'üncü maddesi uyarınca yapılacak işlemlerine ilişkin taleplerini yerine getirmeye mecburdurlar.]

SORU 20) *Banka veya aracı kurumlarca, kendilerine bildirilen varlıkların bildirim değerleri üzerinden hesapladıkları vergiler, kurumlar vergisi yönünden bağlı oldukları vergi dairesine ne zaman ödenecektir?*

CEVAP 20) Banka veya aracı kurumların, varlıkların bildirim değeri üzerinden % 2 oranında hesapladıkları vergileri, aylık olarak vergi sorumlusu sıfatıyla bildirim izleyen ayın onbeşinci günü akşamına kadar kurumlar vergisi yönünden bağlı oldukları vergi dairesine beyan etmeleri ve tahakkuk edecek vergileri aynı süre içerisinde ödemeleri gerekmektedir.

SORU 21) 01 Ekim 2008 tarihi itibarıyla yurt dışında sahip olunan ve Kanun kapsamında beyan edilen veya bildirilen varlıklar Türkiye'ye ne zaman getirilecektir?

CEVAP 21) Tevsik edilmesi kaydıyla, taşınmazlar dışındaki varlıkların beyan veya bildirim tarihinden itibaren bir ay içinde Türkiye'ye getirilmesi ya da Türkiye'deki banka veya aracı kurumlarda açılacak bir hesaba transfer edilmesi gerekmektedir.

SORU 22) Kanunun yürürlüğe girdiği 22 Kasım 2008 tarihinden sonra bildirim veya beyandan önce Türkiye'ye getirilen ya da Türkiye'deki banka veya aracı kurumlarda açılan bir hesaba transfer edilen varlıklara ilişkin olarak da Kanun hükümlerinden yararlanılabilecek midir?

CEVAP 22) Kanunun yürürlüğe girdiği 22 Kasım 2008 tarihinden sonra bildirim veya beyandan önce Türkiye'ye getirilen ya da Türkiye'deki banka veya aracı kurumlarda açılan bir hesaba transfer edilen varlıklara ilişkin olarak Kanunda öngörülen sürede bildirim veya beyanda bulunulması ve diğer şartların da yerine getirilmesi kaydıyla Kanun hükümlerinden yararlanılabilecektir.

Bu koşulların gerçekleşmemesi halinde, Kanunun 3'üncü maddesinin beşinci fıkraya hükmünden yararlanılması mümkün değildir.

Bu nedenle, söz konusu varlıkların 01 Ekim 2008 tarihi itibarıyla yurt dışında bulunduğu, bu varlıklara yurt dışında sahip olunduğunun ve ilgili (kambiyo, gümrük, yabancı sermaye gibi) mevzuat çerçevesinde Türkiye'ye getirildiğinin kanaat verici belgelerle ispat yükümlülüğü mükelleflere ait olacaktır.

SORU 23) Şirketlerin kanuni temsilcileri, ortakları veya vekilleri adına görünen varlıklar dolayısıyla Kanun hükümlerinden faydalanılabilmir mi?

CEVAP 23) Evet.

- Şirketlerin kanuni temsilcileri,
- Şirketlerin ortakları,
- Şirket veya şirketin ortakları adına kapsama giren varlıkları 01 Ekim 2008 tarihinden önce yetkili kuruluşlarca düzenlenen bir vekalet veya temsil sözleşmesine istinaden değerlendirmeye yetkili olanlar;

- Yurt dışında sahip oldukları varlıklarını, şirket adına bildirim ve beyana konu edebilirler.

- Türkiye'de bulunan varlıklarını şirket adına beyan edebilirler.

Yurt dışı varlıkların Türkiye'ye getirilmesi, Türkiye'deki varlıkların ise süresi içinde sermaye artırımında kullanılması gerekmektedir.

SORU 24) Gerek yurt dışında gerekse Türkiye'de bulunan varlıkların, bildirim veya beyan değeri ne olacaktır?

CEVAP 24) Söz konusu varlıkların, vergi dairelerine beyan edilmesi ile banka veya aracı kurumlara bildirilmesinde ya da yasal defterlere kaydedilmesinde, bu varlıkların rayiç bedelinin Yeni Türk Lirası karşılığı esas alınacaktır.

SORU 25) 5811 sayılı Kanunda geçen “rayiç bedel” ifadesiyle kastedilen nedir?

CEVAP 25) Kanunda geçen “rayiç bedel”, söz konusu varlıkların sahiplerince bildirim veya beyan tarihi itibarıyla belirlenen alım-satım bedeli olup, bu bedelin gerçek durumu yansıtması gerekmektedir.

SORU 26) Döviz ve döviz cinsi varlıkların bildirim ve beyan değeri nasıl hesaplanacaktır?

CEVAP 26) Döviz ve döviz cinsinden varlıklarda T.C. Merkez Bankası döviz alış kuru dikkate alınarak Yeni Türk Lirası karşılığı beyana ve bildirimine konu edilecektir.

SORU 27) Yurt dışında sahip olunan ve 5811 sayılı Kanun kapsamında bildirim veya beyana konu edilen varlıkların yasal defterlere kaydedilmesi zorunlu mudur?

CEVAP 27) Hayır. Ancak, istenilmesi halinde yasal defterlere kaydedilebilecektir.

Bilanço esasına göre defter tutan mükellefler, bu Kanun hükümleri uyarınca yasal defterlerine kaydettikleri kıymetleri için pasifte özel fon hesabı açacaklardır. Söz konusu hesap sermayenin cüz’ü addolunacak ve sermayeye ilave dışında başka bir amaçla kullanılamayacaktır. Fon hesabında tutulan bu tutarlar, işletmenin tasfiye edilmesi halinde vergilendirilmeyeceği gibi Gelir Vergisi Kanununun 81’inci maddesi ile Kurumlar Vergisi Kanununun 19 ve 20’nci maddeleri uyarınca gerçekleşecek devir ve bölünme hallerinde de vergilendirilmeyecektir.

Serbest meslek kazanç defteri ile işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler, söz konusu kıymetleri defterlerinde ayrıca göstereceklerdir.

Gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerince yukarıda yapılan açıklamalara göre yasal defterlere kaydedilen bu varlıklar, dönem kazancının tespitinde gelir unsuru olarak dikkate alınmayacaktır.

SORU 28) Bilanço esasına göre defter tutan mükelleflerin, Türkiye’de sahip oldukları varlıkları kayıtlarına intikal ettirmeleri zorunlu mudur?

CEVAP 28) Evet.

Bilanço esasına göre defter tutan mükelleflerin taşınmazlar dışındaki varlıklarını, öncelikle beyan tarihi itibarıyla banka veya aracı kurumlardaki hesaplara yatırmaları, bu şekilde banka veya aracı kurumlara yatırılarak varlığı ispatlanan varlıkların, bu tutarlar üzerinden,

Vergi dairelerine beyan edilen taşınmazların ise, vergi dairelerine beyan edilen değeriyle yasal defterlere kayıt edilmesi,

Bu şekilde, Kanun hükümlerine göre yasal defterlere kaydedilen varlıklar için pasifte özel bir fon hesabı açılması,

Sermayenin cüz’ü addolunan bu fon hesabının beyan tarihinden itibaren altı ay içinde sermayeye ilave edilmesi

gerekmektedir.

Yukarıda yapılan açıklamalara göre söz konusu mükelleflerce yasal defterlere kaydedilen bu varlıklar dönem kazancının tespitinde gelir unsuru olarak dikkate alınmayacaktır.

SORU 29) Serbest meslek kazanç defteri ile işletme hesabı esasına göre defter tutan mükelleflerin, Türkiye’de sahip oldukları varlıkları kayıtlarına intikal ettirmeleri zorunlu mudur?

CEVAP 29) Evet.

Serbest meslek kazanç defteri ile işletme hesabı esasına göre defter tutan mükelleflerin, taşınmazlar dışındaki varlıklarını öncelikle beyan tarihi itibarıyla banka veya aracı kurumlardaki hesaplara yatırımları gerekmektedir.

Bu şekilde banka veya aracı kurumlara beyan tarihi itibarıyla yatırılarak varlığı ispatlanan varlıklar ile taşınmazların, beyan edilen değerleri üzerinden serbest meslek kazanç defteri ile işletme hesabı defterine kayıt edilmesi gerekmektedir.

Bu varlıklar dönem kazancının tespitinde gelir unsuru olarak dikkate alınmayacaktır.

SORU 30) Defter tutma yükümlülüğü bulunmayan gelir vergisi mükelleflerinin de Türkiye’de sahip oldukları varlıkları için, defter tutma yükümlülüğü olan mükellefler gibi 5811 sayılı Kanunun 3’üncü maddesinin 2’nci fıkrası hükümlerinden faydalanarak beyanda bulunmaları mümkün müdür?

CEVAP 30) Evet.

Defter tutma yükümlülüğü bulunmayan mükelleflerce Türkiye’de sahip olunan ve beyan edilen taşınmazlar dışındaki varlıklara ilişkin tutarların banka ve aracı kurumlardaki hesaplara yatırılması gerekli olup, bu Kanun hükümlerinden faydalanılabilmesi için başkaca bir şart aranmayacaktır.

Söz konusu varlıklara ilişkin tutarların banka ve aracı kurumlara yatırılmaması halinde, Kanunun 3’üncü maddesinin beşinci fıkra hükmünden yararlanılamayacaktır.

SORU 31) 5811 sayılı Kanun kapsamında bildirilerek veya beyan edilerek yasal defter kayıtlarına intikal ettirilen taşınmazlar hakkında 213 sayılı Vergi Usul Kanununda yer alan amortismanlara ilişkin hükümler uygulanacak mıdır?

CEVAP 31) Hayır.

Bildirilerek veya beyan edilerek yasal defter kayıtlarına intikal ettirilen 5811 sayılı Kanun kapsamındaki taşınmazlar hakkında, 213 sayılı Vergi Usul Kanununda yer alan amortismanlara ilişkin hükümler uygulanmayacaktır. Yani, taşınmazlar üzerinden amortisman ayrılmayacaktır.

SORU 32) Kanun kapsamında ödenen vergiler, gelir veya kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak dikkate alınabilir mi ya da başka bir vergiden mahsup edilebilir mi?

CEVAP 32) Hayır.

Kanun kapsamında ödenen vergilerin, hiçbir suretle gelir veya kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak dikkate alınması ya da başka bir vergiden mahsup edilmesi mümkün değildir.

SORU 33) İşletmeye kaydedilen Kanun kapsamındaki varlıkların daha sonra elden çıkarılmasından doğan zararlar, gelir veya kurumlar vergisi uygulaması bakımından gelirin veya kurum kazancının tespitinde gider veya indirim olarak kabul edilecek midir? Gelir elde edilince ne olacaktır?

CEVAP 33) Hayır.

İşletmeye kaydedilen Kanun kapsamındaki varlıkların daha sonra elden çıkarılmasından doğan zararlar, gelir veya kurumlar vergisi uygulaması bakımından gelirin veya kurum kazancının tespitinde gider veya indirim olarak **kabul edilmeyecektir**. Ancak, gelir elde edilmesi halinde verginin konusuna girecektir.

SORU 34) Kanun kapsamında bildirilen veya beyan edilen varlıklar dolayısıyla inceleme yapılacaktır mıdır?

CEVAP 34) Hayır.

Yurt içinde ve yurt dışında sahip olunan varlıklardan bildirim ve beyana konu edilenler ile ilgili olarak 01 Ocak 2008 tarihinden önceki dönemlere ilişkin, bu bildirim veya beyanlardan hareketle vergi incelemesi ve vergi tarhiyatı yapılması söz konusu olmayacaktır.

SORU 35) 01 Ocak 2008 tarihinden önceki dönemlerle ilgili olarak 22 Kasım 2008 tarihinden önce başlayan vergi incelemeleri sonucu bulunan matrah farklarından, Kanun kapsamında bildirilen veya beyan edilen varlıklara ilişkin tutarlar mahsup edilecek midir?

CEVAP 35) Hayır.

01 Ocak 2008 tarihinden önceki dönemlerle ilgili olarak **22 Kasım 2008 tarihinden önce başlayan** vergi incelemeleri 5811 sayılı Kanunun 3'üncü maddesinin beşinci fıkrası hükmü kapsamında değerlendirilmeyecektir. Dolayısıyla, söz konusu vergi incelemeleri sonucu bulunan matrah farklarından, Kanun kapsamında bildirilen veya beyan edilen varlıklara ilişkin tutarlar mahsup edilemeyecektir.

SORU 36) 2008 takvim yılı ve sonraki dönemlere ilişkin olarak yapılacak vergi incelemelerinde 5811 sayılı Kanun hükümlerinden yararlanılabilecek midir?

CEVAP 36) Hayır.

01 Ocak 2008 tarihinden sonraki dönemlere ilişkin yapılacak vergi incelemelerinde 5811 sayılı Kanun hükümlerinden yararlanılması mümkün değildir.

SORU 37) Kanun kapsamında bildirim veya beyan dışındaki herhangi bir nedenle, 01 Ocak 2008 tarihinden önceki dönemlere ilişkin olarak **22 Kasım 2008 tarihinden sonra yapılacak vergi incelemeleri sonucu gelir, kurumlar ve katma değer vergisi yönünden tespit edilen matrah farklarından, Kanun kapsamında bildirilen veya beyan edilen tutarlar mahsup edilecek midir?**

CEVAP 37) Evet.

İnceleme esnasında vergi incelemesine yetkili olanlar, Kanun kapsamında bildirilen veya beyan edilen tutarları mahsup etmek suretiyle vergi inceleme raporları tanzim edeceklerdir.

Mahsup uygulaması, gelir, kurumlar ve katma değer vergisi yönünden tespit edilen matrah farklarıyla sınırlı olup, mükelleflerin, gelir, kurumlar ve katma değer vergisine ilişkin vergi farkları ve haksız iadedden kaynaklanan tarhiyatlara ile bu vergiler dışındaki diğer vergilere yönelik yapılacak inceleme ve tarhiyatlara bu kapsamda değerlendirilmeyecektir.

Vergi incelemesine yetkili olanlar, bildirilen veya beyan edilen tutarlara ilişkin olarak Kanunda öngörülen koşulların gerçekleşip gerçekleşmediğini ayrıca kontrol edeceklerdir.

SORU 38) İşletmelerin bilançolarında ortaklar cari hesabında yer alan ortaklara borç tutarları, hangi şartlar dahilinde 5811 sayılı Kanun hükümlerine tâbi olacaktır?

CEVAP 38) İşletmelerin bilançolarında, ortaklar cari hesabında yer alan ortaklara borç tutarları;

- Bankalara işletme adına yatırılması,
- Vergi dairelerine beyan edilerek üzerinden % 5 oranında vergi ödenmesi,
- Bilançonun pasifinde açılacak özel fon hesabına kaydedilmesi ve Süresi içinde sermayeye ilave edilmesi

şartıyla, 5811 sayılı Kanun hükümlerine tâbi olacak ve bu şekilde beyan edilen tutarlar Kanunun 3'üncü maddesinin beşinci fıkrası çerçevesinde değerlendirilecektir.

SORU 39) 5811 sayılı Kanun kapsamında Kanunun yürürlüğe girdiği 22 Kasım 2008 tarihinden itibaren 31 Mayıs 2009 tarihine kadar Türkiye'ye transfer edilen hangi kazançlar gelir veya kurumlar vergisinden istisnadır?

CEVAP 39) Tam mükellefiyete tâbi gerçek kişi ve kurumların

30 Nisan 2009 (bu tarih dahil) tarihine kadar elde edilenler dahil olmak üzere;

- Kanuni ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayan kurumlara ilişkin; **iştirak hisselerinin satışından doğan kazançlar,**
- Kanuni ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayan kurumlardan elde edilen; **iştirak kazançları,**
- Yurt dışında bulunan işyeri veya daimi temsilci aracılığıyla elde edilen; **ticari kazançlar.**

SORU 40) Kanuni ve iş merkezi Türkiye’de bulunmayan kurumların tasfiyesinden doğan ve 31 Ekim 2009 (bu tarih dahil) tarihine kadar elde edilen ve Türkiye’ye transfer edilen kazançlar, istisna kapsamında mıdır?

CEVAP 40) Evet.

Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra, kanuni ve iş merkezi Türkiye’de bulunmayan kurumların tasfiyesinden doğan ve 31 Ekim 2009 (bu tarih dahil) tarihine kadar Türkiye’ye transfer edilen kazançlar, ilgili olduğu dönemler itibarıyla yıllık gelir veya kurumlar vergisi beyannamelerinde gelire veya kurum kazancına dahil edilmek ve beyannamelerin ilgili satırında gösterilmek suretiyle istisnaya konu edilecektir.

SORU 41) 22 Kasım 2008 tarihinden itibaren 31 Aralık 2008 tarihine kadar elde edilen ve 31 Mayıs 2009 tarihine kadar Türkiye’ye transfer edilen yurt dışı iştirak kazançları ve yurt dışı iştirak hisselerinin elden çıkarılmasından sağlanan kazançlar nasıl beyan edilecektir?

CEVAP 41) Söz konusu kazançlar 2008 yılına ilişkin verilecek gelir veya kurumlar vergisi beyannamesinde gelir veya kurum kazancına dahil edilmek ve beyannamelerin ilgili satırında gösterilmek suretiyle vergiden istisna edilebilecektir.

SORU 42) 01 Ocak 2009 tarihinden itibaren 30 Nisan 2009 (bu tarih dahil) tarihine kadar elde edilen ve 31 Mayıs 2009 tarihine kadar Türkiye’ye transfer edilen yurt dışı iştirak kazançları ve yurt dışı iştirak hisselerinin elden çıkarılmasından sağlanan kazançlar nasıl beyan edilecektir?

CEVAP 42) Söz konusu kazançlar 2009 yılına ilişkin verilecek gelir veya kurumlar vergisi beyannamesinde gelir veya kurum kazancına dahil edilmek ve beyannamelerin ilgili satırında gösterilmek suretiyle vergiden istisna edilebilecektir.

SORU 43) 2008 yılına ilişkin olarak yurt dışında bulunan işyeri veya daimi temsilci aracılığıyla elde edilen şube kazançları nasıl beyan edilecektir?

CEVAP 43) Yurt dışında bulunan işyeri veya daimi temsilci aracılığıyla elde edilen şube kazançları takvim yılının son günü itibarıyla kesin olarak tespit edileceğinden, sadece 2008 yılına ilişkin olarak elde edilen bu türden kazançlar 2008 yılında geçici vergi dönemleri itibarıyla geçici vergi beyanına konu edilmiş olsa dahi, 31 Mayıs 2009 tarihine kadar Türkiye’ye transfer edilmek şartıyla, 2008 yılına ilişkin verilecek yıllık gelir veya kurumlar vergisi beyannamelerinde gelire veya kurum kazancına dahil edilmek ve beyannamelerin ilgili satırında gösterilmek suretiyle istisnaya konu edilecektir.

SORU 44) Kanunun yürürlüğe girdiği 22 Kasım 2008 tarihinden önce elde edildiği halde kayıtlara intikal ettirilmeyen ve beyan dışı bırakılan iştirak kazançları, iştirak hisselerinin elden çıkarılmasından sağlanan kazançlar, yurt dışı şube kazançları ile Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce elde edilen yurt dışı tasfiye kazançları ile ilgili olarak da Kanun kapsamında istisna hükümlerinden yararlanılması mümkün müdür?

CEVAP 44) Hayır.

Ancak, söz konusu kazançların Kanunun 3’üncü maddesinin birinci fıkrasında belirtilen hükümden yararlanarak Türkiye’ye getirilme imkânı bulunmaktadır.